

Óvodai programok

Az óvodák nevelési programjai elfogadásának finisében adott közre Villányi Györgyné összeállításában tanulmánykötetet Óvodai programkészítés címmel az OKKER.

Etika – táncban és játékban

Újabb világmegváltó megoldásokat üzen az oktatáspolitikai iskola világának. Baj van az erkölcsökkel – szól a drámai diagnózis. Segítsünk rajta! Hogyan? A régi recept: a kinyilatkozót megnyugtató megoldás. Nosza, tanítsuk az iskolában a róla szóló ismereteket! Az majd elvezet az etikus magatartáshoz. Ha nem: az oktató mossa kezéit: a hiba a „vevőkészülékekben” volt, rossz a gyerekanyag, baj van a társadalommal. No meg a média!

Közel egy időben volt módom tapasztalni az erkölcsi tanítást nem lebecsülő, metodikailag mégsem a tanítással válaszoló eljárást. Ezt az élményemet kívánom megosztani az olvasóval.

Már megint itt van... A híres-hírhedt AB Bizottság együttesének közismertté vált dalát idézi címében a gödöllői Kerekasztal Színházi Társulás Programja. Hogy mi van „már megint itt”? Hát a szerelem – dörmögte Wahorn András annak idején a mikrofonba szókimondó, olykor önironikus dalát – ezért kedveltük, ezért szerették a fiatal hallgatók is. A Kerekasztal ezt a szókimondást idézi – dialógust generálva kamasz „nézői” és ifjú animátorai közt. Huncut keretjáték: az együttes tagjai előadják a nézőközönségnek, hogy éppen filmet szeretnének forgatni a serdülőknek a szerelemről. Ám vita van a producer, s vita van a stáb más tagjai közt is. Szükségük van értő kritikusokra. Ezek lennének a „nézők”. Egy-egy „színház a színházban”-dramaturgiára épülő jelenet következik.

A kamasz-szerelem, kamasz-párkapcsolatok típusos esetei. Ezek „színpadi” megoldásain „zörren össze” mindig a stáb: s a nézők véleménye alapján „tökéletesítik” a jelenetet, a forgatókönyvet. S az önmagukról

nyilvánosan nehezen megszólítható kamaszok készséggel adnak tanácsot, a segítő-tanácsadó szerepében mégiscsak megnyilatkoznak, eszmét cserélnek azokról az etikai kérdésekről, amelyeket pontos pszichológiával és pontos dramaturgiával a Kerekasztal nekik felkínál. Belekerültek a játékon a nézők, s érdemben – röhgicselés nélkül – tisztázták viszonyukat e fontos emberi viszonyhoz.

Bálozók. A budapesti Garabonciás Együttes táncjátékának címe. Mint köztudott, az együttes történelmi társastáncok felelevenítésére s a gyerekvilágban való népszerűsítésére alakult. Immár ennek is tíz éve. A Bálozók az „erkölcsi nevelés” ritka szép példája. A téma csaknem ugyanaz. Egy fél tucat fruska bálba készül. Csinosítja magát, felidézi a várható kalandokat, majd harangszóra elindulnak a bálba. XIX. századi kosztümben, korabeli zenére. Megannyi Jókai-hősnő. Jókai-hősnő? Igazi XX. századvégi ferencvárosi kamaszlányok, akik játékból jelmezbe bújtak, hogy megértsék, megízleljék, kitáncolják azt az életérzést, amelyet a romantika kora kínált erre a helyzetre.

Egy olasz pedagógus írta: nem tudja megismerni egy kor történelmét az, aki el ne táncolta volna annak táncát. A történelmi társastáncok, ha úgy vesszük, történelmi ismeretterjesztés ihletett eszközei. (Többre jutott volna a történelemtanárság, ha a fenti mondat didaktikai üzenetén gondolkodott volna, s nem a kronologikus igeihirdetés ritmusváltásán dohogott volna.) De a Bálozók nem egyszerűen ismeretterjesztés. A táncban megélt vágyak, kapcsolatok, gesztusok, a játékhoz tartozó mosolyok annak rendje-módja szerint (minden verbális leegyszerűsítés vagy tudálékoskodás nélkül) beépülnek a táncosok emberségébe, minden bizonnyal a szerelemről, párkapcsolatról alkotott belső képükbe is.

Hát ezért tartom fontosabbnak a táncot és a drámát az etikaoktatásnál. Csak dolgozzon azért rajtra a bizottság, költse pénzünket a kormányzat új (rég) hóbortjára. Addig is csak játsszanak, táncoljanak a gyerekek! Két dolgozat, két ellenőrző-beírás, két elgötelen-felelet között.

Csepeli tavasz

15. születésnapját köszönti a Csepeli Általános Művelődési Központ. Országos konferenciát rendezett az esemény tiszteletére, hozzá elegáns, szép kiadványt is közreadott Tények és vallomások címmel. Az esemény művelődéspolitikai jelentőségét ismerte fel az Oktatási Minisztérium, amikor helyettes államtitkári szinten delegált előadót az összejövetelre. Környei László ismertette a közoktatási törvény módosításával összefüggő kormányzati álláspontot. A hangúlyok ismertek: a NAT-implemmentáció kritikája, az ellenőrzés szükségességének felismeréséből származó szervezeti intézkedések, a minőségbiztosítás-ellenőrzés dilemmái. A vita résztvevői közül többen üdvözölték a kerettanterveket, mások a minőség biztosítására a finanszírozási válságból való kitörést tartották volna fontosabb útnak. Ezt követően F. Tóth Mária, a kulturális minisztérium főtanácsosa érvelt a „kulturális

törvény” értékközpontú és ezzel együtt igen szabad kultúrafelfogása mellett. Korreferátumot az „ÁMK-mozgalom” három jeles intézményének képviselője tartott. A házigazdák mellett Sármellék és Zalaegerszeg képviselője kapott szót. Tapasztalataik szerint az ÁMK-k érdekelték voltak a szakmai autonómiát, a nevelőtestületi kollektív bölcsességet, a helyi alkukat feltételező, ún. kétszintű tartalmi szabályozásban. Az ÁMK környezetfüggő, s nem pedig hatalomfüggő intézmény – fogalmazott Feith Bence. Úgy látták, hogy az új szabályozás az ő kreatív–innovatív hozzáállásukat teszi nevetéssé, s a teljesítmény-visszatartókat, a programkészítés belső folyamatait elszabotálókát legitimálja. Nem jó előjel – vélekedtek – egy a minőséget zászlajára tűző kormányzati program számára. Állást foglaltak egy olyan jövőképről, melyben az „ágazatok közé szorult” intézménytípus a „joghézagokban lavírozva” megőrzi majd hagyományos szabadságát.

Rendkívüli lehetőség!

Az ADUPRINT KIADÓ ÉS NYOMDA 50% árengedményt ad
eddig megjelent kiadványaira az Iskolakultúra olvasóinak.

Richard Tarnas: A nyugati gondolat stációi	1250	Az élő titok – Neandervölgy	490
Bernard McGinn: Antikrisztus	1150	John Kenneth Galbraith: A pénzügyi spekulációk rövid története	225
Antonio R. Damasio: Descartes tévedése	1250	Roger Dawson: Dönteni tudni kell	340
Hamish McRae: A világ 2020-ban	980	Zádor Imre: Lélekgyógyítás tengereken túl	825
Malcolm B. Hamilton: Vallás, ember, társadalom	1250	Antonio Gala: Örökségetek a világ	340
Jack Dann: Emlékek katedrálisa	990	Denise Robertson: A feledés fátylai	480
Leonardo da Vinci titokzatos élete		Szabadon élni	390
John Darnton:			

A kiadványok a fenti (50%-os) áron megvásárolhatók a Kiadó székhelyén (1061 Budapest, Paulay Ede u. 55.) vagy postai utánvétellel megrendelhetők.

A csucsai front

A fiatal Karácsony Sándor – egy tanár és egy osztály történetét írta meg a húszas évek közepén. Az élmény forrása a józsefvárosi Zrínyi Miklós főgimnáziumban szerzett megannyi tapasztalata. Pedagógiai hitvallásának és gyakorlatának több fontos eleme itt kristályosodott ki. Hosszú évek óta augusztus végén összegyűlnek az egykori Karácsony-tanítványok, fiaik, növendékeik, tisztelőik, hogy egy-egy kérdésről tanácskozzanak. – A debreceni professzor hagyományainak őrzésére szerveződött Csökmei Kör 1999. évi nyári konferenciáját a – csucsai frontnak szenteli.

Pelikán

A Magyarországi Szülők Országos Egyesülete a pelikánt választotta jelképéül. A dinamikusan fejlődő civil szervezet rendre alakítja területi szervezeteit, felkarolja az egyes iskolák szülői köreiből kibontakozó érdekvédelmi szerveződéseit. Keszei Sándor elnök országos toborzó körútra indult. Az Egyesület kiadványai:

- A szülők egyéni jogosítványa.
- Volt szülői munkaközösség. Nincs szülői munkaközösség? Van szülői szervezet!
- A szülő helyzetéről, jogállásáról általában.
- Hogyan tovább, iskolaszék?
- Az ingyenes közoktatás finanszírozása szülői szemmel.
- A szülők és az intézményfenntartók kapcsolata.
- A szakképzés megújulása. Pályaválasztás, beiskolázás.

Megrendelhetők az Egyesület címén. 1438. Budapest, Pf. 377.

Fehér könyv a közoktatásról

A legfiatalabb pedagógus szakmai szervezet, az Eötvös József Szabadelvű Pedagógiai Társaság cikkgyűjteményt adott ki Fe-

hér Könyv címmel, melyben a szervezet prominens alakjai, Vekeredy Tamás, Horn Gábor, Báthory Zoltán, Magyar Bálint, Szüdi János és mások fejtik ki kritikus álláspontjukat a közoktatási törvény, elsősorban a tartalmi szabályozás módosításairól. A kötet 6000 példányban jelent meg, minden iskolához eljut.

Sej Nagyabonyban

Riznerné Gáspár Erika irányításával népes munkaközösség dolgozta ki, a város szép kiállításban kiadta azt a Helytörténeti és helyismereti tankönyvet, mely a Nemzeti Alaptanterv megvalósítását szolgálja a nagy hagyományú alföldi településen. A könyv több tantárgy tankönyve is lehet, hiszen a közös követelmények keresztntantervi előírásainak megvalósulását segíti.

Défaufau

A hazai szakmában, elsősorban a felnőttoktatásban jelképpé válik a három német mássalhangzó (DVV), illetve e betűszó jele alatt, a budapesti Bródy Sándor utcában működő kis létszámú, de jelentős aktivitást kifejtő intézmény, a Der Deutschen Volkshochschule-Verbandes, a Német Népfőiskolai Szövetség nemzetközi együttműködési intézete. A Heribert Hinzen dr. vezette intézmény többek között fontos kiadványok közzétételével is segíti a hazai felnőttoktatási kultúra fejlődését.

Csak néhány címet ízelítőül a legújabb kötetekből: *Gelencsér Katalin: Művelődéstörténet, Lendvai L. Ferenc (szerk.): Demokrácia – Pluralizmus – Tolerancia, Wilhelm Filla és munkatárai: A felnőttképzés története Közép-Európában a felvilágosodástól a II. világháborúig, Heribert Hinzen–Koltai Dénes (szerk.): A felnőttoktatás jövője – a jövő felnőttoktatása, Walter Lerimann: Négyféle nevelési kultúra, Ekkehard Nuiss–Antje von Rein: Felnőttoktatási intézmények PR-tevékenysége, Jörg Knoll: Tanfolyam- és Szeminárium-módszertan.*